

PRÁVNE OTÁZKY VYTVÁRANIA PREDMETOV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA A VYUŽÍVANIA TVORIVÉHO POTENCIÁLU VEDECKOVÝSKUMNÝCH INŠTITÚCIÍ NA SLOVENSKU

ABSTRAKT Vytváranie predmetov duševného vlastníctva v prostredí vedeckovýskumných inštitúcií má svoje osobitosti, ktoré podľa nášho názoru aktuálna legislatíva nezohľadňuje v plnej miere. Článok sa venuje zvláštnostiam existujúcej, ako aj navrhovanej právnej úpravy, vo vzťahu k verejným vysokým školám a Slovenskej akadémii vied, vrátane jej organizácií, v kontexte realizácie transferu technológií. Zaoberá sa tiež osobitosťami zamestnaneckého režimu v súkromnej a verejnej sfére a odmeňovaním tvorcov. Porovnáva úpravu školských diel a diskutuje o absencii úpravy školského režimu v oblasti priemyselných práv.

ABSTRACT The creation of intellectual property in research and development institution has its peculiarities, which in our opinion the current legislation does not fully take into account. The article deals with the peculiarities of the existing as well as the proposed legal regulation in relation to public universities and the Slovak Academy of Sciences, including its organizations in the context of technology transfer. It also deals with the peculiarities of the employment regime in the private and public spheres, and the remuneration of creators. It compares the regulation of school works and discusses the absence of regulation of the school regime in the field of industrial rights.

Kľúčové slová

Transfer technológií, duševné vlastníctvo, zamestnanecké dielo, zamestnanecký vynález, školské dielo

Key words

Technology transfer, intellectual property, employee work, employee invention, school work

ÚVOD

Vytváranie predmetov duševného vlastníctva¹ (ďalej aj „predmety DV“) vo vedeckovýskumných inštitúciách² predstavuje špecifickú oblasť, pričom snaha komercializovať výsledky vedy a výskumu do praxe priniesla so sebou nové výzvy. Rozdiely vo vytváraní a odmeňovaní zamestnaneckých vynálezov môžu spočívať najmä v odlišnom vnímaní tvorcov v podnikateľskom a akademickom prostredí, čo náš právny poriadok nezohľadňuje, keďže na rozdiel napríklad od Nemecka, neobsahuje osobitnú úpravu odmeňovania zamestnaneckých vynálezov vytvorených na vysokých školách³ alebo iných vedeckých inštitúciách, akou je aj Slovenská akadémia vied (ďalej aj „SAV“) a jej organizácie.

PRÁVNE POSTAVENIE VYSOKÝCH ŠKÔL V PROCESE TRANSFERU TECHNOLOGIÍ

Poslanie, úlohy a postavenie vysokých škôl na Slovensku sú upravené v zákone č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých predpisov

v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o vysokých školách“ alebo „ZVŠ“). Podľa zákona o vysokých školách sú vysoké školy právnické osoby, pričom právny predpis rozlišuje medzi verejnými vysokými školami, štátnymi vysokými školami, súkromnými vysokými školami a zahraničnými vysokými školami.⁴

Pracovnoprávne vzťahy zamestnancov verejných vysokých škôl a štátnych vysokých škôl so zamestnávateľom sú upravené zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Citovaný predpis upravuje aj odmeňovanie u týchto zamestnávateľov, pričom tento predpis sa vzťahuje aj na odmeňovanie v Slovenskej akadémii vied a vo verejných výskumných inštitúciách.⁵

Verejná vysoká škola môže vlastniť majetok, ktorý môže využívať na plnenie úloh vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a v ďalšej tvorivej činnosti, ako aj na podnikateľskú činnosť podľa § 18 ZVŠ. Vysoká škola bude v tomto prípade podnikateľom podľa § 2 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), teda osobou, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia, a to podľa zákona o vysokých školách.

Podnikateľská činnosť verejnej vysokej školy musí byť v súlade s prijatými vnútornými pravidlami⁶ hospodárenia verejnej vysokej školy a pravidlami na vykonávanie podnikateľskej činnosti a za úhradu, pričom musí nadväzovať na jej vzdelávaciu, výskumnú, vývojovú, liečebno-preventívnu, umeleckú alebo ďalšiu tvorivú činnosť alebo činnosť slúžiacu na účinnejšie využitie ľudských zdrojov a majetku. Podnikateľská činnosť zároveň nesmie ohroziť kvalitu, rozsah a dostupnosť činností naplňajúcich poslanie verejnej vysokej školy a prostriedky získané podnikateľskou činnosťou musí verejná vysoká škola použiť na plnenie úloh, na ktoré bola zriadená, teda na poskytovanie vysokoškolského vzdelávania, tvorivé vedecké bádanie alebo tvorivú umeleckú činnosť.

Majetkové dispozície verejnej vysokej školy limituje aj zákon č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom ve-

rejnoprávnych inštitúcií v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií“). Podľa citovaného zákona sú majetkom verejnoprávnej inštitúcie veci hnutelne a nehnuteľné, pohľadávky a iné majetkové práva, kde je možné zaradiť aj práva duševného vlastníctva.⁷

Osobitosťou pri nakladaní s majetkom verejnej vysokej školy je podľa ZVŠ aj súhlas akademického senátu a správnej rady verejnej vysokej školy, čo v porovnaní s podnikateľským prostredím môže pôsobiť neflexibilne.⁸ Je potrebné si však uvedomiť, že vysoké školy získavajú majetok aj z verejných zdrojov⁹, a preto sa pri jeho využívaní musia zohľadňovať aj predpisy o štátnej pomoci.¹⁰ V tomto kontexte je potrebné podotknúť, že pokiaľ majú byť vedeckovýskumné inštitúcie schopné vytvárať príjmy z vlastných zdrojov a byť v menšom rozsahu závislé na financovaní zo štátneho rozpočtu, mal by štát nastaviť transparentné mechanizmy, ktoré by im na jednej strane umožnili využívať vedeckú infraštruktúru aj na komerčné účely, no zároveň v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Uvedené sa týka aj odblokovania už existujúcej vedeckej infraštruktúry, čo z pohľadu realizácie efektívneho transferu považujeme za kľúčové.

Podľa zákona o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií je s prevodom majetku¹¹ spojený aj ďalší predpoklad, a síce, že musí ísť o nepotrebnú¹² alebo nepredajnú vec. Explicitne však hovorí iba o predaji (nie aj inej dispozícii s majetkom, napríklad darovaní) nepotrebnéj nehnuteľnej a hnutelnej veci a ďalej upravuje podmienky nakladania s cennými papiermi a majetkovými podielmi na právnických osobách.¹³

Citovaný zákon nerieši, čo v prípade, ak verejnoprávna inštitúcia bude mať záujem previesť predmet duševného vlastníctva (napríklad zamestnanecký vynález, zamestnanecký úžitkový vzor, zamestnanecký dizajn a pod.), čo z pohľadu transferových aktivít vnímame ako problém. Pokiaľ by bol predmet DV (napríklad zamestnanecký vynález) v spolumajiteľstve viacerých subjektov, pri analogickom použití ustanovení § 137 až 142 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov) o podielovom spoluvlastníctve platí predkupné právo ostatných spolu-

majiteľov. Toto ustanovenie bude mať význam najmä v prípade, ak spolumajiteľmi predmetu duševného vlastníctva budú aj iné osoby, pričom je nerozhodné, či pôjde o vedeckovýskumné inštitúcie alebo podnikateľské subjekty. Až v prípade nezájmu je možný prevod na základe obchodnej verejnej súťaže, ako je to upravené pri ostatnom majetku. Je však otázne, či aj v tomto prípade by sa vyžadovalo rozhodnutie o nepotrebnom majetku. Pri úprave nakladania s cennými papiermi a majetkovými podielmi na právnických osobách ako nakladania s vecami, dôsledkom ktorého je zmena vlastníctva, vyžaduje, aby verejnoprávna inštitúcia realizovala verejnú obchodnú súťaž, ak tento postup nevyklučuje zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov, pričom sa nevyžaduje rozhodnutie o nepotrebnosti. Keďže úprava nakladania s predmetmi duševného vlastníctva je bližšia úprave nakladania s cennými papiermi a majetkovými podielmi na právnických osobách ako nakladaniu s vecami, podľa nášho názoru by bolo možné analogicky aplikovať túto úpravu aj pri nakladaní s predmetmi duševného vlastníctva.¹⁴ Z pohľadu naštartovania transferových aktivít verejnoprávnych inštitúcií bude z dôvodu právnej istoty nevyhnutá legislatívna zmena, ktorá precizuje podmienky prevodu predmetov duševného vlastníctva.

PRÁVNE POSTAVENIE SAV A JEJ ORGANIZÁCIÍ V PROCESE TRANSFERU TECHNOLOGIÍ

V porovnaní s vysokými školami má iné postavenie Slovenská akadémia vied – upravené v zákone č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o SAV“). SAV je samosprávnou vedeckou inštitúciou SR zameranou na rozvoj vedy, vzdelanosti, kultúry a ekonomiky. Ide o rozpočtovú organizáciu štátu, ktorá vykonáva svoju výskumnú činnosť prostredníctvom organizácií SAV. SAV ako rozpočtová organizácia štátu je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet a hospodári samostatne, podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré jej určí zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu.

Organizácie SAV môžu byť založené ako verejné výskumné inštitúcie¹⁵ alebo môžu byť štátnymi rozpočtovými organizáciami alebo štátnymi príspevkovými organizáciami¹⁶, na ktoré sa bude uplatňovať aj zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o správe majetku štátu“).

Prijatie zákona o VVI malo okrem iného umožniť transformáciu SAV a jej organizácií na verejné výskumné inštitúcie, ktoré by spravovali vlastný majetok, mohli vykonávať podnikateľskú činnosť a vytvárať zisk. Právna úprava sledovala aj dosiahnutie flexibility SAV a jej organizácií pri spolupráci s podnikateľským sektorom a možnosť komerčného využívania výsledkov vedy a výskumu a zabezpečenie transferu technológií zo SAV do praxe.

Hoci proces transformácie bol začatý, žiadna z organizácií SAV nebola doposiaľ zapísaná do registra verejných výskumných inštitúcií¹⁷ a transformačný proces stále pokračuje.¹⁸

Podľa aktuálnej úpravy platí, že rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie môžu vo vlastnom mene nadobúdať práva a zaväzovať sa odo dňa svojho zriadenia.¹⁹ Majetkom štátu sú veci vo vlastníctve Slovenskej republiky vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva Slovenskej republiky, pričom SR ako právnická osoba vlastní majetok a nakladá s ním prostredníctvom správcov majetku štátu, ktorými sú okrem iného aj štátne rozpočtové a štátne príspevkové organizácie.

Správca teda môže nadobúdať majetok len do vlastníctva štátu a vykonáva právne úkony pri správe majetku štátu v mene štátu. Teda aj predmety duševného vlastníctva vytvorené v SAV a jej organizáciách v zamestnaneckom režime budú patriť štátu, z čoho vyplýva, že prevod predmetu DV (napríklad patentu udeleného na zamestnanecký vynález) nebude jednoduchý. Problematické je, že ani v tomto prípade zákon o správe majetku štátu neupravuje nakladanie s inými majetkovými právami, hoci v definícii majetku štátu²⁰ sú iné majetkové práva uvedené. Rovnako aj tu bude relevantné posudzovanie prebytočnosti majetku,

ktoré však zákon upravuje iba pri prebytočnom hnutelnom a nehnuteľnom majetku, nie pri nakladaní s predmetmi duševného vlastníctva. Keďže aj tento predpis upravuje nakladanie s cennými papiermi a majetkovými podielmi v právnických osobách vo vlastníctve štátu, podľa nášho názoru by bolo možné analogicky použiť ustanovenia § 8b ods. 4 zákona o správe majetku štátu a uložiť správcovi povinnosť pri prevode vytvoriť čestné súťažné prostredie.²¹ Táto podmienka by mala byť zohľadnená najmä vo vzťahu k nastaveniu určitých kritérií prevodu, ktoré môžu spočívať napríklad v najlepšej cenovej ponuke alebo v čo najlepšom využití duševného vlastníctva. Zároveň je potrebné uviesť, že v porovnaní s cennými papiermi, ktoré aj sú reálne obchodovateľné a obchodované, na Slovensku v skutočnosti neexistuje fungujúci trh s predmetmi duševného vlastníctva, resp. s licenciami na predmety duševného vlastníctva. Z pohľadu praxe však problém predstavuje aj splnenie administratívnej požiadavky prebytočnosti majetku, čo akýkoľvek transfer značne komplikuje.

VYTVÁRANIE PREDMETOV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA VO VEDECKOVÝSKUMNÝCH INŠTITÚCIÁCH A ZAMESTNANECKÝ REŽIM

Vytváranie predmetov duševného vlastníctva vo vedeckovýskumných inštitúciách v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnoprávnom vzťahu je upravený rozdielne v závislosti od charakteru predmetu DV. Z tohto dôvodu analyzujeme osobitne zamestnanecký režim pri vytváraní autorských diel²² a vytváraní predmetov priemyselného vlastníctva.

A) Vytváranie autorských diel a zamestnanecký režim

Úprava zamestnaneckého diela je obsiahnutá v § 90 Autorského zákona (zákon č. 185/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, ďalej aj „AZ“), pričom zamestnanecké dielo môže byť vytvorené autorom (i) na splnenie povinností vyplývajúcich mu z pracovnoprávneho vzťahu alebo z obdobného pracovného vzťahu²³ alebo (ii) vytvorené autorom, ktorý je členom riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov právnickej

osoby alebo štatutárnym orgánom právnickej osoby, alebo členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, na splnenie povinností vyplývajúcich mu z členstva v orgáne tejto právnickej osoby; právnická osoba sa bude v tomto prípade považovať za zamestnávateľa alebo (iii) autora, ktorý je zamestnancom dočasne prideleným k zamestnávateľovi na výkon práce v zmysle § 58 Zákonníka práce (zákon č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, ďalej aj „ZP“), pričom užívateľský zamestnávateľ sa bude považovať za zamestnávateľa dočasne prideleného zamestnanca.

Treba pritom zdôrazniť špecifickosť úpravy v tom, že Zákonník práce chráni činnosť – výkon práce, pričom predmetom ochrany Autorského zákona je výsledok tejto činnosti.²⁴

Posilnenie postavenia zamestnávateľa sa prejavilo vo výkone absolútnych majetkových práv autora k zamestnaneckému dielu priamo zo zákona, ktoré vykonáva zamestnávateľ vo svojom mene a na svoj účet. Keďže ide o dispozitívne ustanovenie, výkon týchto práv možno dohodnúť aj inak, čo by mohlo mať význam práve v prostredí vedeckovýskumných inštitúcií, keďže prakticky s autorskoprávne chránenými výsledkami tvorivej duševnej činnosti nakladajú väčšinou autori. Okrem výkonu absolútnych majetkových práv k zamestnaneckému dielu zákon oprávňuje zamestnávateľa aj na výkon niektorých osobnostných práv autora, kde z pohľadu vedeckovýskumnej inštitúcie má význam najmä označenie diela názvom zamestnávateľa.

V porovnaní s úpravou zamestnaneckého režimu v oblasti priemyselných práv vnímame pozitívne zaktovenie povinnosti zamestnávateľa udeliť za obvyklých podmienok licenciu autorovi, ak zamestnávateľ nevykonáva majetkové práva k zamestnaneckému dielu vôbec alebo ich vykonáva nedostatočne²⁵, hoci preukazovanie nedostatočného výkonu práv môže byť v praxi problematické.²⁶ Zamestnávateľ môže splnenie tejto povinnosti odmietnuť v prípade, ak udelenie licencie by bolo v rozpore s jeho oprávnenými záujmami alebo na strane zamestnávateľa existuje iný závažný dôvod. Mohlo by ísť napríklad o prípady, ak by mala vedeckovýskumná inštitúcia záujem chrániť vedecké

výsledky ako know-how, pričom ich publikovaním by došlo zániku tohto predmetu duševného vlastníctva. Pokiaľ ide o postavenie autora zamestnaneckého diela z hľadiska participácie na neskoršom ekonomickom úspechu diela, Autorský zákon nepozná úpravu práva na dodatočnú odmenu, ktorú regulujú predpisy z oblasti priemyselných práv. Podľa nášho názoru by bolo spravodlivé zaviesť túto dodatočnú odmenu pre autora zamestnaneckého diela, ak sa mzda alebo iná odmena vyplatená autorovi zamestnávateľom dostane do zjavného nepomeru k zisku z využitia práv k zamestnaneckému dielu a významu takého diela. Chýbajúca zákonná úprava síce nebráni, aby zamestnávateľ takúto odmenu vyplatil, pokiaľ však nárok nebude upravený v zákone alebo dohodnutý v napríklad v pracovnej zmluve, na jej vyplatenie nemá zamestnanec právny nárok.

B) Vytváranie predmetov priemyselného vlastníctva a zamestnanecký režim

V oblasti priemyselných práv je zamestnanecký režim zakotvený vo viacerých právnych predpisoch. Úpravu zamestnaneckého vynálezu reguluje § 11 zákona č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej „patentový zákon“). Zamestnanecké riešenie je upravené v zákone v § 11 zákona č. 517/2007 Z.z. o úžitkových vzoroch v znení neskorších predpisov hovorí – a zamestnanecký dizajn nachádzame v § 12 zákona č. 444/2002 Z.z. o dizajnoch v znení neskorších predpisov. Ostatne dva spomínané predpisy v zásade kopírujú úpravu v slovenskom patentovom zákone, preto budeme v ďalšom texte vychádzať predovšetkým z patentového zákona. Z ostatných predpisov je problematika zamestnaneckého režimu regulovaná aj u zlepšovacích návrhoch v zákone č. 527/1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 11 patentového zákona, ak pôvodca v rámci plnenia úloh z pracovnoprávneho vzťahu, obdobného pracovného vzťahu alebo členského vzťahu vytvoril zamestnanecký vynález, právo na riešenie patrí zamestnávateľovi, ak sa účastníci tohto vzťahu nedo-

hodli inak. Právo na pôvodcovstvo tým nie je dotknuté. Zamestnanecký vynález musí v prvom rade spĺňať pojmové znaky patentovateľnosti vynálezu podľa § 5 patentového zákona.²⁷ Ďalším predpokladom pre naplnenie pojmových znakov zamestnaneckého vynálezu je existencia pracovnoprávneho vzťahu založeného pracovnou zmluvou, obdobného pracovného vzťahu vzniknutého, napríklad na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo existencia členského vzťahu.

Pracovnoprávne vzťahy vznikajú najskôr od uzatvorenia pracovnej zmluvy alebo dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru (dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej práci študentov), pokiaľ Zákonník práce alebo osobitný predpis neustanovujú inak. Rovnako podľa nášho názoru môže vzniknúť zamestnanecký vynález aj v rámci štátnozamestnaneckého vzťahu podľa zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov, prípadne môže ísť o pracovnoprávne vzťahy zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme upravené zákonom č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

Z pohľadu interpretácie je otázne, či by tu bolo možné zahrnúť aj vzťahy štatutárnych orgánov právnických osôb alebo vzťahy dočasne pridelených zamestnancov tak, ako je to upravené v Autorskom zákone. Z dôvodovej správy k patentovému zákonu vyplýva, že zákonodarca túto úpravu vytiahol na vytvorenie vynálezu „v rámci plnenia záväzku, resp. plnenia úloh z pracovnoprávneho vzťahu“, teda okrem pracovnoprávneho vzťahu by bolo možné zohľadniť aj iné zmluvné záväzky založené napríklad príkaznou zmluvou medzi štatutárom a právnickou osobou. Z dôvodu právnej istoty a možných konzekvencií aj vo vzťahu k vznikajúcim start-upom s prepojením na vedeckovýskumné inštitúcie, by bolo vhodné možnosť vytvárania vynálezov v zamestnaneckom režime štatutármi alebo členmi riadiacich alebo kontrolných orgánov výslovne upraviť.²⁸ Vzhľadom na osobitosti vytvárania predmetov priemyselného vlastníctva bude potrebné zamestnanecký režim vnímať aj v kontexte predmetu podnikania alebo činnosti danej právnickej osoby, keďže len samotný výkon funkcie alebo členstvo v orgáne ten-

to režim nezakladá.

Ako bolo uvedené, Zákonník práce nereguluje osobitosti vzťahov zamestnanca a zamestnávateľa pri vytváraní predmetov duševného vlastníctva v pracovnom pomere. Z dôvodu právnej istoty subjektov považujeme za pozitívnu úpravu, ktorá v § 11 ods. 10 patentového zákona zakotvila, že na právne vzťahy zo zamestnaneckého vynálezu sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov).²⁹

Za problematické nepovažujeme vymedzenie subjektov právneho vzťahu vznikajúceho pri vytváraní zamestnaneckých vynálezov, ktorých právna úprava označuje výrazom „pôvodca“, teda fyzická osoba, ktorá vytvorila vynález vlastnou tvorivou činnosťou. Inak to bude v prípade vynálezcovskej činnosti viacerých osôb (spolupôvodcov), ktoré môžu (ale aj nemusia) byť zamestnancami u viacerých zamestnávateľov. Ešte komplikovanejšia situácia z pohľadu právnych vzťahov môže vzniknúť, ak spolupôvodcom bude aj študent, keďže právna úprava v oblasti priemyselných práv nereguluje študentské vynálezy. Zamestnávateľovi bude patriť len podiel na právach k riešeniu v rozsahu, v akom patria jeho zamestnancovi a bude dôležité vysporiadať právo na spoločné riešenie s tretími subjektmi ešte pred uplatnením tohto práva voči zamestnancovi. V praxi sa zvyknú v týchto prípadoch uzatvárať nepomenované zmluvy o spolumajiteľstve práv k duševnému vlastníctvu.³⁰ Dôležitou náležitosťou zmluvy je určenie nielen spolumajiteľských podielov zamestnávateľov alebo tretích osôb, ale aj vzájomných podielov spolupôvodcov, keďže to môže mať vplyv na výšku ich odmeny vyplácanú podľa výšky podielov.

Z pohľadu zákonnej regulácie práv a povinností subjektov považujeme za zvlášť významné výslovné zakotvenie povinnosti mlčanlivosti pôvodcu a zamestnávateľa voči tretím osobám aj po uplynutí trojmesačnej lehoty na uplatnenie práva na riešenie, a to až do sprístupnenia vynálezu verejnosti v § 11 ods. 5 patentového zákona. V doterajšej praxi sa tieto otázky riešili skôr okrajovo a nedostatočne, pričom následky zverejnenia riešenia pred podaním prihlášky boli neodstrániteľné a znemožňovali ďalej patentovať riešenia

z dôvodu nesplnenia podmienky novosti. Na druhej strane si uvedomujeme, že zachovávanie mlčanlivosti v akademickom prostredí môže byť z pohľadu tvorcu problematické, keďže jeho prvoradým záujmom býva publikovanie výsledkov jeho výskumu. Zrejme aj vďaka osвете a vzdelávaniu v oblasti duševného vlastníctva sa postupne udomácnila zásada, podľa ktorej sa najprv patentuje a až potom publikuje.

Pokiaľ ide o odmeňovanie zamestnaneckých vynálezov možno skonštatovať, že citovaná novela patentového zákona principiálne nezmenila pôvodnú úpravu a ponechala predpoklady pre uplatnenie práva na primeranú odmenu (§ 11 ods. 6 patentového zákona), aj práva na dodatočné vyrovnanie (§ 11 ods. 7 patentového zákona). Zachovala tiež postupnosť vzniku jednotlivých nárokov. Zásadnejším spôsobom sa zmenili lehoty pre uplatnenie majetkových práv pôvodcu. V doterajšej úprave chýbalo určenie splatnosti odmeny, čo má význam pre určenie začatia plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie práva na súde. Primeraná odmena je splatná do jedného mesiaca od uplatnenia práva na riešenie, teda od písomného upovedomenia zamestnávateľa alebo od podania prihlášky. Napriek tejto zmene, ktorú vnímame pozitívne, je otázne, či nejde o príliš krátku lehotu, keďže pri určení jej výšky sa zohľadňuje aj dosiahnuteľný prínos, ktorý podľa nášho názoru nie je možné v takom krátkom čase určiť. Ak vezmeme do úvahy, že v praxi sa primeraná odmena často určuje paušálnou sumou, jednomesačnú splatnosť odmeny možno vnímať pozitívne z pohľadu pôvodcu – zamestnanca. Takto vyplatená odmena bude však zrejme len formálna a zákonodarca by mohol zvážiť predĺženie splatnosti aspoň na 3 mesiace.

Už v predošlých článkoch, v ktorých sme sa venovali problematike zamestnaneckých vynálezov sme prezentovali názor, že primeranú odmenu možno chápať ako odmenu jednorazovú, na rozdiel od dodatočného vyrovnania, kde sa prikláňame k tomu, že ide o nárok, ktorý za splnenia zákonných predpokladov, je možné uplatniť aj opakovane počas celej doby patentovej ochrany.³¹ Explicitné zakotvenie informačnej povinnosti zamestnávateľa spočívajúcej v poskytnutí potrebných podkladov je významné z pohľadu zistenia výšky dodatočného vyrovnania, ktoré pôvodca reali-

zuje na základe písomnej žiadosti najskôr po uplynutí troch rokov od uplatnenia práva na riešenie zo strany zamestnávateľa. Takéto posunutie začiatku plynutia lehoty na uplatnenie práva je v prospech pôvodcu a zohľadňuje špecifickú praxu spočívajúcu v neskoršom ekonomickom zhodnotení vynálezu, pričom sa eliminujú riziká premlčania tohto majetkového nároku.

Keďže na výšku dodatočného vyrovnania má vplyv aj reálne využívanie uplatneného riešenia zo strany zamestnávateľa, ako deficit vnímame absenciu legislatívneho zakotvenia oprávnení zamestnanca v prípade bezdôvodného nevyužívania alebo nedostatočného využívania zamestnaneckého vynálezu zamestnávateľom. Preto by bolo vhodné v patentovom zákone upraviť právo zamestnanca požiadať zamestnávateľa o udelenie licencie a právo zamestnanca na prevod riešenia, obdobne, ako to pozná Autorský zákon.

VYTVÁRANIE PREDMETOV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA A ŠKOLSKÝ REŽIM

Už viackrát sme sa kriticky vyjadrili k absencii právnej úpravy vytvárania predmetov priemyselného vlastníctva v školskom režime. Dôvodom je najmä právna neistota subjektov, pričom tak z pohľadu študenta, ako aj vysokej školy môže ísť o zaujímavú príležitosť súvisiacu s možnosťou využívania týchto výsledkov. Dokonca ekonomický benefit môže byť väčší v porovnaní s vytvoreným autorským dielom, hoci sa môže prejaviť až v dlhšom časovom horizonte. To súvisí s formálnosťou ochrany predmetov priemyselného vlastníctva, napríklad v prípade ochrany technického riešenia patentom sa vyžaduje podanie patentovej prihlášky a uskutočnenie niekoľkoročného patentového konania. Je na zvážení zákonodarcu, či zavedie osobitný školský režim aj pri predmetoch priemyselného vlastníctva alebo analogicky vzťahne na tieto prípady existujúci zamestnanecký režim. Osobne sa prikláňame k prvej alternatíve.

Autorský zákon obsahuje úpravu školského diela, ktoré je definované v § 93 AZ, ako dielo vytvorené dieťaťom, žiakom alebo študentom na splnenie školských alebo študijných povinností vyplývajúcich z jeho právne-

ho vzťahu ku škole³², pričom vzhľadom na zameranie článku sa budeme prioritne venovať vysokým školám. Študentom vysokej školy sa stáva uchádzač prijatý na štúdium odo dňa zápisu na štúdium, čím vzniká aj jeho právny vzťah k vysokej škole. Dôležitým pojmovým znakom vzniku školského diela je plnenie školských alebo študijných povinností, ktoré vyplývajú z právneho vzťahu ku škole. Teda nie každý tvorivý výsledok študenta bude zakladat' nárok vysokej školy na uzavretie licenčnej zmluvy.

Zo zákonného vymedzenia pojmu školské dielo vyplýva, že je vylúčené vytváranie diel vo forme spoluautorstva ku školskému dielu medzi študentom a učiteľom, keďže školské dielo je možné vytvoriť len v rámci plnenia školských alebo študijných povinností. Za daných okolností toto dielo síce môže vzniknúť ako spoluautorské dielo, nie však ako dielo školské.

Z hľadiska vytváraných predmetov ochrany, školskými dielami môžu byť všetky diela z oblasti literatúry, umenia alebo vedy za splnenia ďalších predpokladov v zmysle generálnej klauzuly podľa § 3 ods. 1 AZ.³³

Ochrana záujmov vysokej školy je zabezpečená povinnosťou autora školského diela na návrh vysokej školy uzavrieť s ňou nevýhradnú a bezodplatnú licenčnú zmluvu o použití školského diela na neobchodný účel. Výnimku predstavujú prípady, ak to nemožno od autora školského diela spravodlivo požadovať, napríklad, ak by chcel študent podať patentovú prihlášku alebo by mal záujem utajiť riešenie, ktoré je predmetom školského diela.³⁴ Ak autor školského diela odmietne licenčnú zmluvu podľa prvej vety uzatvoriť, škola sa môže domáhať, aby obsah licenčnej zmluvy určil súd, hoci aj ten musí zohľadniť záujem študenta neposkytnúť licenciю škole. Škola môže požadovať, aby jej autor školského diela zo získanej odmeny za použitie školského diela nahradil náklady vynaložené na vytvorenie školského diela, a to podľa okolností až do ich skutočnej výšky.³⁵

Zákonnú formuláciu o práve školy domáhať sa, aby obsah licenčnej zmluvy určil súd, nepovažujeme za šťastnú a vhodnejšie by bolo formulovať nahradenie chýbajúceho prejavu vôle.³⁶

V prostredí vysokých škôl vidíme praktické využitie tohto ustanovenia najmä vo vzťahu k literárnym dielam v súvislosti s povinnosťou zaslať práce v elektronickej forme do centrálného registra záverečných, rigorózných a habilitačných prác za účelom overenia miery originality zaslanej práce.³⁷ Toto ustanovenie je však využiteľné aj pri vytváraní iných školských diel z oblasti umenia, napríklad diel výtvarného umenia, architektonických diel, či diel úžitkového umenia. V praxi najmä umeleckých škôl sa stretávame často s prípadmi, že hoci má vysoká škola nárok na udelenie iba nevýhradnej a bezodplatnej licencie, jej nároky voči študentovi smerujú k uzavretiu výhradnej a bezodplatnej licenčnej zmluvy. Pokiaľ by to však študent odmietol, súd nemôže priznať nárok vysokej školy smerujúci k udeleniu výhradnej licencie.

ZÁVER

V príspevku sme poukázali na zásadné legislatívne nedostatky týkajúce sa prevodov predmetov DV, ktoré v súčasnosti právna úprava nereguluje. Uvedený nedostatok predstavuje vážnu brzdu realizácie transferových aktivít na slovenských vedeckovýskumných inštitúciách.

Pozitívne vnímame zakotvenie povinnosti zamestnávateľa udeliť za obvyklých podmienok licenciu autorovi, ak zamestnávateľ nevykonáva majetkové práva k zamestnaneckému dielu vôbec alebo ich vykonáva nedostatočne.

Navrhli sme tiež zväziť zavedenie dodatočnej odmeny pre autora zamestnaneckého diela, ak sa mzda alebo iná odmena vyplatená autorovi zamestnávateľom dostane do zjavného nepomeru k zisku z využitia práv k zamestnaneckému dielu.

Poukázali sme na vhodnosť legislatívneho zakotvenia vytvárania vynálezov v zamestnaneckom režime (týka sa to aj iných predmetov priemyselného vlastníctva) štatutármi alebo členmi riadiacich alebo kontrolných orgánov. Uvedené má svoj význam aj vo vzťahu k vznikajúcim start-upom s prepojením na vedeckovýskumné inštitúcie.

Zamysleli sme sa dĺžkou splatnosti primeranej odmeny do jedného mesiaca od uplatnenia práva na riešenie, ktorú považujeme za krátku a navrhujeme jej predĺženie aspoň na 3 mesiace.

Ako výzvu pre zmenu budúcej legislatívy vnímame úpravu vytvárania predmetov priemyselného vlastníctva v školskom režime, ktorá podľa nášho názoru absentuje.

Poznámky:

¹ Pokiaľ ide o vymedzenie predmetov duševného vlastníctva vychádzame z tradičného teoretického rozdelenia nehmotných statkov v rámci systému práva duševného vlastníctva, z ktorých pre účely skúmania v tomto článku za najdôležitejšie považujeme autorské diela a vynálezy. Bližšie pozri VOJČÍK, P. at al. Právo duševného vlastníctva. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014, s. 23-29.

² V článku použitý pojem vedeckovýskumné inštitúcie na účely analýzy zahŕňa vysoké školy, konkrétne verejné vysoké školy, Slovenskú akadémiu vied a jej organizácie.

³ Podrobnejšie sme sa úprave odmeňovania zamestnaneckých vynálezov vytvorených na vysokých školách v Nemecku venovali v publikácii SVAČINA, P. BOHÁČEK, M., BAČÁROVÁ, R. RÝDLOVÁ, B.: Odměňování zaměstnaneckých (podnikových) vynálezů a jeho přiměřenost – právní a ekonomické aspekty. – Praha : Wolters Kluwer, 2020, s. 125-136.

⁴ Vzhľadom na pôsobenie autorky a limitovaný rozsah článku sa analýza zameriava predovšetkým na verejné vysoké školy.

⁵ Pozri § 1 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 553/2003 Z. z.

⁶ K záväznosti vnútorných predpisov pozri KLINKA, T.: Vnútorné predpisy v oblasti transferu technológií – právny pohľad. Transfer technológií bulletin 1/2021. CVTI SR, s. 15-21.

⁷ Uvedená zákonná konštrukcia nezodpovedá teoretickým východiskám práva duševného vlastníctva, s odkazom na § 118 OZ, ktorá za nepriamy predmet občianskoprávných vzťahov označuje podľa ich povahy aj iné majetkové hodnoty, kde zaraďuje aj nehmotné statky. Pozri VOJČÍK, P. a kol. Právo duševného vlastníctva. 2. upravené vydanie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014, s. 255.

⁸ Pozri § 17 ods. 1 ZVŠ.

⁹ Osobitosti pri nakladaní s majetkom vysokých škôl, SAV a jej organizácií vyplývajú aj zo zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. V zmysle § 8a ods. 1 a § 8 ods. 2 citovaného predpisu možno poskytnúť dotáciu zo štátneho rozpočtu na vedecko-technické služby, okrem iného aj na posky-

tovanie a šírenie vedecko-technických informácií a poznatkov, činnosti podporujúce prenos výsledkov výskumu a vývoja do praxe, patentovú a licenčnú činnosť a pod. Pokiaľ ide o vysporiadanie práv k výsledkom riešenia alebo spôsobu ich využitia, ktorými môžu byť aj práva duševného vlastníctva chránené osobitnými predpismi (napríklad patentovým zákonom), mali by byť obsiahnuté v písomnej zmluve o poskytnutí prostriedkov uzavretej medzi poskytovateľom a príjemcom.

¹⁰ Medzi normy upravujúce právny rámec pre poskytovanie štátnej pomoci je aj zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) a nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy Ú. v. EÚ, L 187, 26. 6. 2014, s. 1. v oblasti výskumu a vývoja. Vo všeobecnosti platí, že štátna pomoc je zakázaná kvôli narušeniu hospodárskej súťaže. Kľúčovou oblasťou, kde štátna pomoc bude zlučiteľná s vnútorným trhom EÚ je aj výskum, vývoj a inovácie za podmienok, ako to vyplýva z oznámenia Komisie Rámca pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (2014/C 198/01) (ďalej „Rámec“). Pri spolupráci s podnikmi bude rozhodujúce naplnenie podmienok tzv. efektívnej spolupráce (pozri bod 27 Rámca) za splnenia predpokladov vymedzených v bode 28 Rámca.

¹¹ Zákon o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií hovorí o predaji majetku.

¹² Za nepotrebnú vec sa podľa § 5 ods. 7 citovaného zákona považuje nehnuteľná vec alebo hnutelňa vec, ktorá už neslúži a ani v budúcnosti nebude slúžiť verejnoprávnej inštitúcii na plnenie jej základných úloh ani na plnenie jej iných úloh, pričom o nepotrebnosti veci pre verejnoprávnu inštitúciu rozhoduje štatutárny orgán verejnoprávnej inštitúcie.

¹³ Pozri § 5 ods. 11 zákona o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií.

¹⁴ Niektorí autori sa prikláňajú k názoru, že verejné vysoké školy môžu nakladať s duševným vlastníctvom bez špecifických zákonných obmedzení, keďže to zákon nezakazuje. Bližšie pozri KLINKA, T.: Legislatívne prekážky efektívneho fungovania transferu technológií na Slovensku (najmä vo vzťahu k nakladaniu s duševným vlastníctvom). Transfer technológií bulletin 1/2020. CVTI SR, s. 25-30.

¹⁵ Podľa zákona č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o VVI“).

¹⁶ Podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o rozpočtových pravidlách“).

¹⁷ V zmysle prechodných ustanovení podľa § 21b ods. 1 a 2 zákona o SAV v znení novely zákona č. 270/2018 Z. z. organizácia, ktorá do 30. júna 2018 bola štátnou rozpočtovou organizáciou a od 1. júla 2018 sa stala verejnou výs-

kumnou inštitúciou podľa § 21a ods. 1 zákona o SAV, ale ministerstvo ju nezapísalo do registra podľa § 21a ods. 3 citovaného zákona z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV, sa stáva štátnou rozpočtovou organizáciou a správcom majetku Slovenskej republiky, ktorý spravovala do 30. júna 2018. Organizácia, ktorá do 30. júna 2018 bola štátnou príspevkovou organizáciou a od 1. júla 2018 sa stala verejnou výskumnou inštitúciou podľa § 21a ods. 1 zákona o SAV, ale ministerstvo ju nezapísalo do registra podľa § 21a ods. 3 citovaného zákona z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 21a ods. 2 zákona o SAV, sa stáva štátnou príspevkovou organizáciou a správcom majetku Slovenskej republiky, ktorý spravovala do 30. júna 2018.

¹⁸ Aktuálne je predmetom rokovania v NR SR vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý predpokladá zavŕšenie transformačného procesu SAV a jej organizácií na verejné výskumné inštitúcie k 1. 1. 2022. Pozri vládny návrh zákona <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=8265> (stav 23. 08. 2021).

¹⁹ V zmysle § 21 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách.

²⁰ Podľa § 2 zákona o správe majetku štátu sú majetkom štátu veci vo vlastníctve Slovenskej republiky vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva Slovenskej republiky.

²¹ Problematike sme sa podrobne venovali v publikácii SVAČINA, P. BOHÁČEK, M., BAČÁROVÁ, R. RÝDLOVÁ, B.: Odměňování zaměstnaneckých (podnikových) vynálezů a jeho přiměřenost – právní a ekonomické aspekty. – Praha : Wolters Kluwer, 2020, s. 113-120.

²² Zamestnanecký režim sa primerane vzťahuje aj na výkonného umelca a jeho umelecký výkon. Uplatnenie režimu zamestnaneckého diela sa vzťahuje aj na prípady vytvárania niektorých diel na objednávku podľa zmluvy o dielo, a to konkrétne počítačového programu, tvorivej databázy podľa § 131 AZ a kartografického diela podľa kogentného ustanovenia § 91 ods. 4 AZ.

²³ Ide o pracovnoprávne vzťahy regulované Zákonníkom práce, štátnozamestnanecké vzťahy podľa zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov a služobné vzťahy regulované osobitnými predpismi, napríklad zákonom č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, prípadne môže ísť o služobné vzťahy vytvorené pri výkone prác vo verejnom záujme upravené zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov). Už dlhodobo kritizujeme, že Zákoník práce neumožňuje zamestnávateľovi na plnenie svojich úloh alebo na zabez-

pečenie svojich potrieb uzatvárať s fyzickými osobami dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak ide o činnosti, ktoré sú predmetom ochrany podľa Autorského zákona (§ 223 ods. 4 ZP). Nie je pritom celkom zrejmé, aké dôvody viedli zákonodarcu k prijatiu takejto úpravy, ktorá v praxi spôsobuje problémy, pričom toto znenie Zákonníka práce sa nevzťahuje na činnosti, ktoré môžu byť predmetom priemyselnoprávnej ochrany.

K tejto problematike pozri aj KUNDRÁT, I.: Tvorba autorských diel pri uzatvorení dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru In: Justičná revue : časopis pre právnu teóriu a prax. - ISSN 1335-6461. - Roč. 71, č. 11 (2019), s. 1158-1165.

²⁴ Zhodne VOJČÍK, P. Tvorba autorských diel v pracovnom pomere. Právny obzor, roč. 88, č. 2-3/2005, s. 155. K problematike pozri aj MIKLOŠOVÁ, M. Pracovnoprávne aspekty duševného vlastníctva. In: Duševné vlastníctvo. 2012, roč. XVI, 2012, č. 1, s. 27-32.

²⁵ Pozri § 90 ods. 9 AZ.

²⁶ Pri zavedení obdobnej povinnosti vo vzťahu k priemyselným právam by bolo potrebné zohľadniť určité špecifiká spočívajúce v tom, že napríklad využívanie vynálezu zamestnancom môže mať konkurenčný charakter k činnosti zamestnávateľa alebo jeho obchodných partnerov.

²⁷ Porovnaj aj VOJČÍK, P. – VYPARINA, S. Právo na patent a podnikový vynález. In: Duševné vlastníctvo, 1997, č. 2, s. 7-10. ISSN 1335-2881. K podnikovému vynálezu pozri aj HORÁČEK, R. – ČADA, K. – HAJN, P. Práva k průmyslovému vlastníctví. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2005, s. 50-57. ISBN 80-7179-879-7.

²⁸ Porovnaj aj českú judikatúru, kde bol prezentovaný názor, že nebude možné uplatniť režim zamestnaneckého vynálezu, lebo z postavenia štatutárneho orgánu je zrejmé, že pri výkone tejto funkcie nie sú naplnené znaky, charakterizujúce pracovnoprávny vzťah, teda vzťah nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca a pracovné právo nebude možné zvoliť ani na základe zmluvy medzi účastníkmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21 Cdo 3613/2015 zo dňa 19. 1. 2017). Inak to vnímal Ústavný súd ČR, ktorý uviedol, že je prípustná zmluva, ktorá upraví postavenie štatutárneho orgánu v rámci pracovného práva (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. 669/17-1 zo dňa 21.8.2018). Bližšie pozri aj výklad profesora Boháčka v publikácii SVAČINA, P. BOHÁČEK, M. – BAČÁROVÁ, R. – RÝDLOVÁ, B.: Odměňování zaměstnaneckých (podnikových) vynálezů a jeho přiměřenost – právní a ekonomické aspekty. – Praha : Wolters Kluwer, 2020, s. s. 42-43.

²⁹ Pozri novelu patentového zákona č. 242/2017 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 435/2001 Z. z. o paten-toch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

³⁰ Môže ísť o nepomenovanú zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka alebo podľa § 51 Občianskeho zákonníka.

³¹ Tému sme sa podrobne venovali napríklad v publikácii SVAČINA, P. BOHÁČEK, M., BAČÁROVÁ, R. RÝDLOVÁ, B.: Odměňování zaměstnaneckých (podnikových) vynálezů a jeho přiměřenost – právní a ekonomické aspekty. – Praha : Wolters Kluwer, 2020, s. 107.

³² Pojem škola na účely na autorskoprávneho vymedzenia vyplýva z § 45 Autorského zákona a patria tu školy, školské zariadenia, vysoké školy a vzdelávacie inštitúcie ďalšieho vzdelávania, postavenie ktorých je regulované aj v iných osobitných normách. Postavenie, práva a povinnosti vysokých škôl sú upravené zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov, ktoré sú kľúčové z pohľadu rozoberanej problematiky. Medzi vzdelávacie inštitúcie ďalšieho vzdelávania patria aj vysoké školy, ktoré okrem školského vzdelávania uskutočňujú aj vzdelávacie programy ďalšieho vzdelávania. Okrem nich tu patria právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľa, ktorých predmetom činnosti je vzdelávanie a činnosti priamo súvisiace so vzdelávaním (§ 5 zákona o celoživotnom vzdelávaní).

³³ Ustanovenia o školskom diele sa primerane vzťahujú aj na školský umelecký výkon, výrobcu školského zvukového záznamu, výrobcu školského audiovizuálneho záznamu. Školský režim sa však nevzťahuje na vysielateľa a jeho vysielanie a na zhotoviteľa databázy.

³⁴ Výnimku z povinnosti školy získať od autora súhlas na použitie školského diela explicitne upravuje zákonná licencija zakotvená v § 45 ods. 2 AZ v súvislosti s použitím diela pri školských predstaveniach. Škola môže bez súhlasu autora použiť školské dielo pri bezplatnom plnení úloh patriacich do predmetu činnosti školy.

³⁵ Pozri § 91 ods. 2 AZ.

³⁶ Uvedené je v súlade s § 229 CSP podľa ktorého právoplatné rozsudky ukladajúce povinnosť prejavu vôle nahradzujú tento prejav.

³⁷ Pozri § 63 ods. 7 až 13 ZVŠ.

Autor:

doc. JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M.

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,
Právnická fakulta. Technologický a inovačný park
UPJŠ, Centrum transferu technológií.

Článok bol vypracovaný v rámci realizácie projektu VEGA č. 1/0765/20 Ochrana ľudských hodnôt v súkromnom práve v kontexte moderných trendov a prebiehajúcej rekodifikácie súkromného práva.